

Wat riekt het hier zwallig! Geurwoorden in het Nederlands en zijn dialecten

Leonie Cornips, Jeroen van Craenenbroeck, Nicoline van der Sijs en Jos Swanenberg

In dit hoofdstuk gaan we in op de woordenschat die op geuren betrekking heeft en we richten ons daarbij voornamelijk op de Nederlandse dialecten. Op de eerste plaats behandelen we dialectwoorden die werden gegeven door respondenten van de *Neuswijzer*-enquête. We gaan in op de herkomst en de betekenisontwikkeling van deze woorden. Na een kort uitstapje naar de geuren van de Limburgse steenkoolmijnen, gaan we in op de aard van de woordenschat en vergelijken de situatie van het Nederlands met enkele andere talen. Het Nederlands blijkt relatief weinig echte geurwoorden te hebben. Vervolgens laten we zien hoe we in het Nederlands en de dialecten toch allerlei geuren kunnen benoemen door woorden af te leiden van andere woorden, die meestal zelf geen geur benoemen. Tot slot opperen we een verklaring voor de schaarste aan echte geurwoorden in het Nederlands en de dialecten.

De dialectwoorden

In de gegevens die onze respondenten in de *Neuswijzer*-enquête noemden als dialectwoorden (door hen ook 'streektaalwoorden' of 'regionale woorden' genoemd) voor geuren vinden we enorm veel variatie. Het veruit grootste deel van die woorden kunnen worden gevonden in de Nederlandse woordenboeken. Het betreft dan woorden die de dialecten delen met het Algemeen Nederlands. Dat is helemaal niet vreemd, er zijn veel begrippen die in dialecten dezelfde woorden hebben als het Nederlands. Woorden als *hij*, *werken*, *vis* of *blauw* komen in alle dialecten voor (al worden ze vaak net iets anders uitgesproken dan in het Algemeen Nederlands).

In onze verzameling geldt dit onder meer voor woorden voor rottend voedsel: *wee*, *weeïg*, *rot*, *verrot*, *bedorven*, *goor*, *ranzig*, *vunzig*, *smerig*, *vuil* (uitgesproken als *vuul* of *voel*), *vies* enz., waarbij het soms verschil maakt over wat voor voedsel het gaat: *wee* is typisch voor rottend fruit en *ranzig* voor bedorven vlees of vet. Ook voor woorden die de lucht in een vochtige kelder beschrijven, geldt dat we ze ook in het Nederlands kennen: *muf*, *muffig*, *bedompt*, *dampig*, *klam*, *klammig*, *schimmelig*, *zwammig*, *zompig*, *drassig*, *troebel*, *duf*, *mottig* enz. Daaraan kunnen uit het *Woordenboek van de Vlaamse Dialecten* (WVD) nog worden toegevoegd *verdoeft* en *verduft* (in Oost-Vlaanderen) en enkele afleidingen met *muf*: *muftig*, *vermuft*, *vermuftig*.

Een klein aantal woorden is regionaal in gebruik en die woorden kunnen met recht dialectwoorden genoemd worden. Ze ontbreken in de woordenboeken van het Nederlands of worden daarin vernoemd met een expliciete vermelding van regionale verspreiding, 'gewestelijk' bijvoorbeeld. Dergelijke woorden uit de vragenlijsten zijn voor rottend voedsel *kwalmend* (Achterhoeks), *degoutant* (Antwerps), *moutzig* (Fries), *zwallig* (Limburgs) en *vort* (West-Vlaams), en voor de kelderlucht *ouws/ouwsig/ouwskig* (Noord-Hollands), *slof*

(Nedersaksisch), *klef* (Gelders, Limburgs), *damp/demp* (Drents, Gronings), *daampetig* (Limburgs), *moutzig* (Fries) en *moassig* (Achterhoeks).

De dialectwoorden voor deze geuren zijn vaak ‘verschoven’ in hun betekenis: ze benoemen primair iets anders dan een geur. Het Achterhoekse *kwalmend* betekent ook ‘walmend, dampend’ en het werkwoord *kwalmen* is dan ook een oude variant op ‘walmen’. *Zwallig* is verwant aan *zwalmen* (of *sjwame* in het Kerkraads dialect, zie later) voor ‘walmen’ en ‘wasemen’ (WNT). *Degoutant* is uiteraard een Frans leenwoord; *dégoûtant* is ‘walgelijk, vies, onsmakelijk’. Het West-Vlaamse *vort* werd al in de dertiende eeuw opgetekend en is waarschijnlijk een variant op *vrot* (verrot). De aanduiding van de toestand van het voedsel (niet vers, bedorven, rot) is overgegaan op de bijbehorende geur van zulk voedsel. De dialectwoorden voor rottend voedsel betekenen op de eerste plaats ‘walmend, vies en bedorven’.

Ouws en *ouwsig* of *ouwskig* zijn afleidingen van *oud*, getuige het historische *Woordenboek van de Nederlandsche Taal* (WNT): ‘oudsch, muf door ouderdom; gewestelijk b.v. in Groningen; zie ook Verdam (“Oudsche boter”)’ en ‘oudschig, muf, vuns; gewestelijk, b.v. in N.-Holland (“chocolade”; “Wat ruikt dat goed ousig”, Boekenooen)’.

Damp, *demp* en *daampetig* hangen allicht samen met het Nederlandse zelfstandig naamwoord *damp* ‘nevel, vochtige lucht’. *Klef* is ‘kleverig, lijmig, klam, vochtig, dampig’ en *slof* is ‘nattig, slap, koud’. *Moutzich* en *moassig* kunnen varianten zijn op *mozig*, dat in het WNT wordt vermeld: ‘modderig, slijkerig (...)’; in *Fri. Wdb. 2*, 172 wordt vermeld “*moazich*, veenachtig”. De dialectwoorden voor de geur van een mufte kelder komen uit het domein van ouderdom of van vocht en slijk.

Verder werd nog *eumerig* voor ‘dompig’ in het Zeeuws vermeld; in andere dialecten komt voor *heumig*, *hummig* ‘onfrisch: duf, muf, vunzig’ (WNT). Het zou wel eens een van de zeer weinige Nederlandse woorden kunnen zijn die als enige betekenis een bepaalde geur hebben (zie ook hieronder). In het WVD vonden we bovendien *humstig* voor ‘een benauwde, schimmelachtige reuk of smaak hebbend, zoals kan gezegd worden van een slecht verluchte kamer’. Het woord werd genoteerd voor Poperinge en Esen in West-Vlaanderen en Westkappel in Frans-Vlaanderen.

Uit Limburg komen *iemeujetig* ‘weeig’ en *ieëmelik* ‘een smaak of reuk die je tegenstaat, meestal weeig zoet’. In een woordenboek voor het dialect van Weert en omgeving vonden we *ieëmelik* dat ‘honingzoet, walgelijk (van smaak), weeig (reuk)’ betekent (Feijen 2013). De eerste betekenisomschrijving geeft de herkomst van dit woord weer: *immelijik*, afgeleid van *imme*, voor bijenzwerm of honingbij (ons woord voor de bijenhouder, *imker*, is ook hiervan afgeleid). *Eusig* gebruik je in Twente voor een vieze lucht; het hoort bij *oasen*, *ösen* dat in Twente voor ‘stinken’ wordt gebruikt. Dit zijn waarschijnlijk dialectverwanten van *hozen*, dat oorspronkelijk *ozen* was. Friese dialecten kennen *eaze*, *eazje*, *easgje* in de zin van ‘hozen, aalt over het land spreiden’ en dat laatste stinkt allicht.

In een liedje van de Limburgse band Rowwen Hèze (zie Cornips en Beckers 2015), *De peel in brand*, staat ‘Ge rook d’n asfalt en de zwaj / Als ‘t pas gereagend haj’. *Zwaai* is de reuk van de walm boven het land na onweer.

Sjwame en de herinnering aan de steenkoolmijnen

Sommige dialectwoorden roepen sterke herinneringen op, vooral als de geur ervan niet meer aanwezig is. In Kerkrade gaf een dialectspreker de dialectwoorden *votse*, *sjwame*, *votsluf*, *rotte eier*. Met *sjwame* (*zwalm*, zie hierboven) stappen we rechtstreeks het steenkoolverleden in. In het woordenboek van het Heerlens dialect uit 1884 (geschreven door dominee Jongeneel uit 'Holland' maar werkzaam in Heerlen) vinden we voor *sjwame* het volgende: 'roken, wat ben je hier aan het sjwame, de boel staat blauw'. Met de komst van de steenkoolmijnen ging *sjwame* ook 'rokende en dus stinkende schoorstenen' betekenen. Een respondent wonend in Heerlen en Schaesbergs dialect sprekend schrijft ons: 'Vooral herinneringen, bijv. dat toen ik zwanger was ik moest overgeven als ik de woonkamer binnenkwam nadat ik weg was geweest en de appels in de schaal rook. En ook als ik naar mijn werk ging. Ik werkte toen op de administratie bovengronds van de mijn ON I [Oranje Nassau mijn] in Heerlen. Ik moest gelijk overgeven van die specifieke lucht.' Jan Kohlbacher, de expert op het vlak van de mijnwerkersgeschiedenis in Eisden (België) en de drijvende kracht achter het Museum van de Mijnwerkerswoning in Eisden en jarenlang voorzitter van de Stichting Erfgoed Eisden, schrijft het volgende op de vraag hoe de mijnen vroeger roken? "Hoe natte kolen roken..., of vochtig stuthout..., de natuurlijke behoeften van de mijnwerkers (hier waren er geen ondergrondse toiletten geen Kübels, zoals in Duitse mijnen, voorzien), de lookgeur van de buitenlanders waarmee de Belgen pas in de ondergrond kennismaakten. De stank in de liftkooien, het verschil op en in de verdiepingen waar de goede lucht (door een schacht ingezogen) nog 'vers' doortrok, de geuren in de badzaal tijdens de stortbaden, of in de infirmerie waar gekwetsten verzorgd werden... Mijn leeftijdgenoten die als 14-jarigen, zonder enige opleiding of voorbereiding, de mijn in moesten, vertelden over de geur in de lift die met hoge snelheid in de schacht daalde, over een 'rare' geur. Niemand van hen had een vergelijkbare geur bij de hand om hun gewaarwording voor mij duidelijk te maken. Was het emotie ? Geur van de angst ? Want bang waren ze allemaal tijdens die eerst vaart.

Tijdens het ondergronds werk draaiden talrijke machines en mechanismen die "*altijd vettig gesmeerd*" zorgden ook voor geuren van bijv. verbrande olie. Maar dit vonden ze dan "*hetzelfde als op de dag*". Een andere geur was die van de stoom die tot in de jaren vijftig nog overal aanwezig was (stoomlocomotieven en -kranen enz.). Weet je dat ik als kind altijd, aan de rand van het mijnterrein, achter de draadomheining stond waar de stoomlocomotieven voordat ze terug naar de locomotievenhal reden, stoom kwamen aflaten. En dan liep ik door die even warme als natte stoom straal heen en terug. En die geur....? Ja wat was het...? Er was de geur van de rook van locomotief, dan die stoom..... Die rook van de stoomlocomotief had kennelijk ook een aantrekkingskracht. Als we op schoolreis gingen, altijd per trein, staken we onze hoofden door de coupérampen in de voorbij snellende rook van de stoomlocomotief....".

Nog een andere respondent die Heerlens dialect spreekt noteert de volgende uitdrukkingen: 'Erm luus-kook en rieke-luus krankheit rükt me wiet' (het eten van arme mensen en de ziekte van rijke mensen ruikt men al van verre) en 'Hei rükt noa de sjup' (hij ruikt naar de schop). Met de laatste uitdrukking bedoelt men, zo informeert de taalkundige en historicus Lou Spronck, dat het niet lang meer zal duren voor de dood intreedt. Het gaat om de schop waarmee het graf gedolven wordt en later gedicht.

Rijke geurtaal

Werkwoorden voor de vijf zintuigen zien, horen, aanraken, smaken en ruiken komen in veel talen voor, maar het werkwoord *ruiken* gebruiken we in het Nederlands en de Nederlandse dialecten het minst. We zeggen bijvoorbeeld 'Ik zie de herfstblaadjes vallen' maar niet 'Ik ruik de herfstblaadjes vallen', hoewel dat best denkbaar is. Het betekenisveld van de geur en het ruiken is in de Nederlandse woordenschat veel minder vertegenwoordigd dan bijvoorbeeld de woordenschat van het horen of het zien. We benoemen geuren meestal met woorden die primair een andere betekenis hebben (zie ook hieronder): in het betekeniswoordenboek *Het juiste woord* van Brouwers & Claes is het betekenisveld van de geur met de betekenissen *reuk*, *reukeloosheid*, *welriekend*, *onwelriekend* (pp. 313-314, ruim een kolom) en *ruiken* (pp. 325, slechts acht regels) veel kleiner dan dat van *horen* en *zien* (ruim acht, resp. zeventien kolommen); *smaak* is met vier kolommen ook vrij klein in verhouding.

Toch is het olfactorische systeem – de reukzin – niet zo'n ondergeschoven zintuig als westerse taalkundigen nu en in het verleden op basis van talen in Europa uitgedacht hebben. Zij beweerden bijvoorbeeld dat geur niet in abstracte termen te beschrijven valt. Maar sprekers van minder bekende en minder gedocumenteerde talen hebben een uitgebreide geurtaal, zoals het Semai, een Mon-Khmer taal gesproken op Maleisië, of het Cha'palaa, een taal gesproken in de Chaci samenleving in Ecuador (Floyd et al. 2018). Cha'palaa kent wel vijftien abstracte woorden om geur te beschrijven en in gesprekken in deze taal komt geur ook veel meer ter sprake dan in het Engels. De Cha'palaa sprekers leven in het tropisch regenwoud waar zicht beperkt is en juist het olfactorische systeem belangrijke informatie geeft over aanwezige planten, dieren, menselijke activiteiten en weersomstandigheden. Net zoals de reus in Klein Duimpje die mensenvlees ruikt, vertellen Cha'palaa-sprekers traditionele verhalen waarin monsters mensen kunnen ruiken. In het Cha'palaa drukken sprekers twee valenties van geur uit, namelijk onwelriekend en geurig. Gecombineerd met smaak smaakt onwelriekend vies, en geurig verrukkelijk. In het Cha'palaa worden met het achtervoegsel *-dyu* op abstracte wijze diverse geuren uitgedrukt. Voorbeelden zijn *pudyu* 'stank' (negatief), *andyu* 'geurig' (vaak voor goed voedsel), *pindyu* 'zoet' (parfum), *pe'dyu* 'rot' (rottend of verrot vlees, een vergelijking die we ook in de Nederlandse dialecten al tegenkwamen (zie hierboven); uitwerpselen), *sendyu* 'vissig' of 'metaal' (rauwe vis of bloed), *jedyu* 'sterk, 'scherp' (benzine), *lushdyu* 'versgesneden' (planten of plantenzaden), *julujdyu* 'droog' of 'stoffig' (lucht, hout, aarde), *niwishdyu* 'rook' of 'brandend', *lajdyu* 'prettig (voedsel, bijvoorbeeld versgebakken brood of fruit), *wishdyu* 'urine', *pijdyu* 'wild dier', *chijdyu* 'brandend haar' en *mira'dyu* 'ranzig' (voedsel). Het Nederlands en andere Europese talen kennen zo'n achtervoegsel niet. We gebruiken wel *-achtig* of *-ig* als in *visachtig* of *fruitig* maar dan refereert dit achtervoegsel niet naar geur op zelfstandige wijze, het werkwoord *ruiken* of het substantief *geur* moet dan min of meer verplicht aanwezig zijn als in *Dit ruikt visachtig* of *een fruitige geur*. Eigenlijk zouden we een nieuw achtervoegsel moeten verzinnen in het Nederlands zoals *vis-geurachtig*, of *rotvlees-geurig*.

De vorm van geurwoorden in het Nederlands

Het feit dat het Nederlands geen geurspecifiek achtervoegsel heeft zoals het Cha'palaa, betekent natuurlijk niet dat er geen Nederlandse woorden bestaan om naar geuren te verwijzen, of dat dergelijke geurwoorden geen specifieke vorm kunnen aannemen. De volgende tabel geeft een overzicht van de vorm van 206 Nederlandse geuradjectieven:

VORM	AANTAL	PERCENTAGE	VOORBEELD
geen achtervoegsel	53	25,7%	<i>muf</i>
met achtervoegsel <i>-ig</i>	38	18,4%	<i>fruitig</i>
met achtervoegsel <i>-achtig</i>	24	11,7%	<i>knoflookachtig</i>
tegenwoordig deelwoord	25	12,1%	<i>zuurriekend</i>
voltooid deelwoord	18	8,7%	<i>aangebrand</i>
overig	48	23,3%	<i>walgelig</i>

Tabel 1: de meest voorkomende vormcategorieën bij geuradjectieven (Deze lijst is samengesteld binnen het Odeuropa-project <https://odeuropa.eu> op basis van verschillende woordenboeken en lexica van het Nederlands.)

Iets meer dan een kwart van de geuradjectieven wordt gevormd zonder gebruik te maken van een achtervoegsel, zoals *muf* of *honingzoet*. Om te kunnen inschatten of dit veel of weinig is, kunnen we de aantallen in Tabel 1 vergelijken met die in Tabel 2: daarin geven we een overzicht van dezelfde vormcategorieën als in Tabel 1, maar dan toegepast op een groep van 9515 Nederlandse adjectieven, ongeacht of ze naar geur verwijzen.

VORM	AANTAL	PERCENTAGE	VOORBEELD
geen achtervoegsel	2455	25,8%	<i>beu</i>
met achtervoegsel <i>-ig</i>	1839	19,3%	<i>nevelig</i>
met achtervoegsel <i>-achtig</i>	507	5,3%	<i>moerasachtig</i>
tegenwoordig deelwoord	402	4,2%	<i>motiverend</i>
voltooid deelwoord	630	6,6%	<i>gelegaliseerd</i>
overig	3682	38,7%	<i>nihilistisch</i>

Tabel 2: dezelfde vormcategorieën bij alle adjectieven (Deze gegevens zijn verzameld op basis van het enkelwoordlexicon van e-Lex, <http://hdl.handle.net/10032/tm-a2-h2>, een lexicale databank die ca. 220.000 trefwoorden bevat.)

Tabel 2 laat zien dat over het algemeen adjectieven in ongeveer een kwart van de gevallen geen achtervoegsel bevatten. De geuradjectieven lijken dus even vaak zonder achtervoegsel voor te komen als het gemiddelde adjectief in het Nederlands. Wanneer we echter de 53 geuradjectieven zonder achtervoegsel uit Tabel 1 wat meer in detail bekijken, dan blijken die heel zelden 'geurspecifiek' te zijn: het gaat bijvoorbeeld om woorden die ook naar een smaak kunnen verwijzen (*zilt, zoet*), die naar een toestand verwijzen die typisch met een (goede of slechte) geur gepaard gaat (*rot, goor, vuil, vers*), of die een meer algemene betekenis hebben (*flauw, fris, scherp*). Enkel *muf* — en eventueel *duf* — zijn adjectieven zonder achtervoegsel die specifiek naar geur verwijzen. Meer in het algemeen kunnen we dus stellen dat het Nederlands maar weinig bijvoeglijke naamwoorden telt die specifiek naar geuren verwijzen.

De meest populaire achtervoegsels bij de geuradjectieven zijn *-ig* en *-achtig* (respectievelijk 18,4 procent en 11,7 procent in Tabel 1). Dit zijn ook over het algemeen vaak voorkomende achtervoegsels (*-ig* is het meest frequente achtervoegsel bij de adjectieven en *-achtig* staat op de vijfde plaats), maar dat ze ook bij geuradjectieven opduiken hoeft niet te verbazen gezien hun gemeenschappelijke betekenismerk 'lijkend op X', waarbij X verwijst naar het element dat met het achtervoegsel gecombineerd wordt. Het gaat dan ook vaak om

adjectieven die afgeleid zijn van een zelfstandig naamwoord, waarbij een geuradjectief ontstaat dat verwijst naar de geur die typisch met dat zelfstandig naamwoord geassocieerd wordt: *fruitig, zurig, bloemig, anijsachtig, knoflookachtig, pisachtig* enz.

De derde groep adjectieven in Tabel 1 bestaat uit tegenwoordige of voltooid deelwoorden. Deze komen frequenter voor (relatief gezien) bij de geuradjectieven dan bij het gemiddelde adjectief (12,1 procent versus 4,2 procent voor de tegenwoordige deelwoorden en 8,7 procent versus 6,6 procent voor de voltooid deelwoorden). Wat de tegenwoordige deelwoorden betreft gaat het dan om adjectieven die een expliciete omschrijving geven van een geurtoestand, zoals *zuurriekend, (on)welriekend, geurwalmend, misselijkmakend*. Bij de voltooid deelwoorden wordt doorgaans een toestand beschreven die een typische geur als gevolg heeft, zoals *verduft, verrot, bedorven, beschimmeld*.

Hiërarchie van zintuigen

Uit de bovenstaande alinea's is duidelijk geworden dat zowel het Algemeen Nederlands als de Nederlandse dialecten een schaarste aan geurspecifieke woordenschat bezitten. We spreken duidelijk liever en vaker over zien en horen dan over ruiken en proeven. Universeel is die voorkeur echter niet. Met name onder sprekers van niet-westerse talen krijgt het visuele zintuig niet altijd een hogere erkenning of staat het meer op de voorgrond dan het olfactorische zintuig, zoals dat het geval is in het Nederlands en in de Nederlandse dialecten. Of en hoe sprekers geur abstract uitdrukken verschilt cultureel en sociaal. Gedachten over een hiërarchie van zintuigen met zien het meest en ruiken het minst gewaardeerd zijn sterk beïnvloed door ideologieën en daarom ook onderhevig aan historische veranderingen. Een ideologie is een sociaal, politiek en moreel geladen culturele veronderstelling over de manier waarop 'iets' in en door taal werkt, bijvoorbeeld het westers idee dat *geur* en *ruiken* in het sociale menselijke leven in alle samenlevingen niet belangrijk zouden zijn.

Een ideologie komt ook naar voren door wat mensen niet zeggen en dus in feite negeren maar wel stilzwijgend als 'objectieve waarheid' aannemen, zoals de gedachte dat 'er precies vijf zintuigen zijn', terwijl men in premodern Europa *spreken* ook als een (zesde) zintuig beschouwde. In de renaissance associeerde men mannen met de zogenaamde 'hogere, spirituele' zintuigen *horen* en vooral *zien* en vrouwen met de 'lagere, dierlijke' zintuigen *geur, smaak* en *aanraking*. Door het toekennen van de zintuigen horen en zien aan mannen waren zij uitermate geschikt om te reizen, te studeren en te regeren (toezicht houden) en door geur, smaak en aanraking aan vrouwen toe te kennen deugden zij juist voor alle activiteiten gerelateerd aan het huishouden, de keuken en (grootbrengen van) kinderen (Encyclopedia.com).

Het denken over geur en reuk was in de Lage Landen tot nu toe een ondergeschoven kindje. De aandacht voor dit onderwerp neemt echter momenteel sterk toe; zo worden er geuren gereconstrueerd en ook dit boek toont het maatschappelijke belang van geur. Het is interessant om te zien of meer aandacht aan geurwoorden in het Nederlands en in de Nederlandse dialecten ook een verschuiving zal laten zien in nieuwe creatieve geurwoorden en in de vorm ervan.

Cornips, Leonie en Barbara Beckers (red). *Het dorp en de wereld. Over dertig jaar Rowwen Hèze*. Nijmegen: Uitgeverij Vantilt, 2015.

Encyclopedia.com

<https://www.encyclopedia.com/international/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/senses>

(geraadpleegd op 29 mei 2022).

Feijen, Jan, *Zoeë Kalle Vae - Weertlands woordenboek*, Weert, 2013.

Floyd, Simeon, Lila San Roque & Asifa Majid. 2018. Smell is coded in grammar and frequent in discourse: Cha'palaa olfactory language in cross-linguistic perspective. *Journal of linguistic anthropology* 28(2):175-196.

Jongeneel, J., *Dorpspraak van Heerle vormenleer en woordenboek*. Heerlen: Van Hooren, 1884 [herdruk 1980].

Woordenboek van de Nederlandsche Taal (WNT):

Woordenboek van de Vlaamse Dialecten (WVD)

Dialectwoordenlijst

daampetig

degoutant

duf

eumerig

eusig

iemeujetig

kwalmend

moutzich

muf

oasen

ouwskig

pudyu

rieken

ruiken

sjwame

slof

verduft

vort

zwaj

zwallig

Nederlandse Woordenlijst

aangebrand

anijsachtig

bedorven

beschimmeld

bloemig

duf

flauw

fris

fruitig

fruitig

geurwalmend

goor

honingzoet

knoflookachtig

knoflookachtig

misselijkmakend

muf

muf

onwelriekend

pisachtig

rot

scherp

verduft

verrot

vers

vuil

walgelijk

welriekend

zilt

zoet

zurig

zuurriekend

zuurriekend